

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Вступ до фаху. Ознайомча практика

Шифр та назва спеціальності

145 – Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика

Інститут

ІНІ Механічної інженерії і транспорту

Освітня програма

Гідроенергетика

Кафедра

Гідравлічні машини ім. Г. Ф. Проскури (150)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Вибіркова, Профільна

Семестр

1

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Резва Ксенія Сергіївна

kseniiia.riezva@khp.edu.ua

Кандидат технічних наук, доцент кафедри гідравлічні машини НТУ «ХПІ»

Досвід роботи – 10 років.

Автор та співавтор понад 60 наукових та навчально-методичних праць.

Курси: «Технічне оснащення та технологія ремонту свердловин», «Вступ до фаху. Ознайомча практика», «Гідрогазодинаміка», «Гідравліка», «Основи наукових досліджень», «Фонтанна та газова безпека в нафтогазовій галузі», «Машини та обладнання для буріння нафтових і газових свердловин, обладнання для видобутку нафти і газу».

Загальна інформація

Анотація

Курс охоплює загальні знання зі спеціальності «Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика». Під час його вивчення студенти дізнаються які існують джерела енергії, які електростанції розповсюджені в Україні, знайомляться з перевагами та недоліками роботи кожного типу електростанцій, основним їх обладнанням. Набудуть теоретичних основ з енергетики. Знайомляться з впливом енергетичних об'єктів на навколишнє середовище.

Мета та цілі дисципліни

Зосередитися на основному обладнанні електростанцій. Поглибити знання конструкцій обладнання енергетичних об'єктів. Сформувані у студентів навички самостійного управління процесом проектування, експлуатації та обслуговування основного обладнання станцій.

Формат занять

Лекції, самостійна робота, реферат. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ЗК-1 Здатність застосовувати відповідні методи математики, природничих та технічних наук і комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення інженерних завдань в гідроенергетичній галузі

ЗК-2 Здатність проектувати та експлуатувати гідроенергетичне обладнання

ЗК-5 Здатність виявляти, класифікувати і описати ефективність систем і компонентів енергосистеми на основі використання аналітичних методів, моделювання та експериментальних досліджень

СК-6 Здатність досліджувати та визначити проблему і ідентифікувати обмеження, включаючи ті, що пов'язані з проблемами охорони природи, сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків в гідроенергетиці

ФКС-1 Здатність аналізувати сучасний стан розвитку гідроенергетики, відновлюваної енергетики, володіти принципами функціонування ГЕС, ГАЕС, ВЕС, СЕС

Результати навчання

ПРН-1 Вміти застосовувати отримані знання з фундаментальних наук для розв'язку професійних завдань

ПРН-7 Систематизовані знання і розуміння ключових аспектів та концепцій в гідроенергетичній галузі, технології виробництва, передачі, розподілу і використання енергії

ПРН-10 Розробляти і управляти проектами згідно із визначеними та описаними вимогами до конструкцій, технологічних схем, режимів роботи обладнання, характеристик гідроенергетичних ресурсів, схем їх руху та відповідних матеріалів, що застосовуються при аналізі процесів і проектуванні гідроенергетичних установок і апаратів, а також технічними умовами та іншими нормативними документами

ПРНС-1 Знати основне обладнання ГЕС, ГАЕС, ВЕС, СЕС та інших станцій відновлюваної енергетики, аналізувати енергетичний потенціал станцій відновлюваної енергетики

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредитів ECTS): лекції – 32 год., самостійна робота – 52 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Загальна фізика", "Хімія".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

У лекціях використовуються різні прийоми усного викладу інформації: підтримка уваги протягом тривалого часу, активізація мислення слухачів; прийоми, що забезпечують логічне запам'ятовування: переконання, аргументація, докази, класифікація, систематизація, узагальнення та ін.

Метод обговорення навчального матеріалу та дискусії застосовується на лекційних заняттях.

Обговорення дозволяє значно поглибити і систематизувати знання, розуміння тієї чи іншої проблеми, перевірити підставу висновків, до яких прийшли студенти в ході вивчення конкретної теми.

Метод обговорення розвиває у студентів уміння відстоювати свої погляди і переконання. Дискусія допомагає виявити, логічно і критично осмислити різні крапки зору, наукові концепції і підходи до розглянутих питань. Організація і підтримка дискусії досягається за допомогою використання наступних прийомів: постановка питань, (основних, додаткових, що наводять і ін.), обговорення відповідей і думок студентів, коригування відповідей і формулювання висновків.

Наочні і практичні методи навчання. Серед наочних методів навчання використовується

ілюстрація і показ. Ілюстрація – показ студентам плакатів, карт, графіків, замальовок на дошці.

Під час дистанційної форми навчання лекційний матеріал представляється у вигляді презентацій с малюнками та відео.

Матеріал розміщується на ресурсі Microsoft 365 та на платформі Moodle.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ до курсу.

Основні поняття та визначення. Історична довідка про університет, кафедру «Гідравлічні машини» та її засновника Г.Ф. Проскура. Екскурсія до музею НТУ «ХП».

Тема 2. Навчання в НТУ "ХП".

Деякі положення статусу університету. Робота студента в університеті. Ознайомлення з навчальним планом спеціальності. Де готують спеціалістів і де вони працюють. Робота з інформаційними ресурсами університету.

Тема 3. Енергія.

Джерела енергії. Класифікація джерел енергії. Обладнання та принцип роботи атомних електростанцій. Обладнання та принцип роботи теплових електростанцій. Нафтогазова промисловість.

Тема 4. Електростанції на основі відновлювальних джерел енергії.

Обладнання та принцип роботи вітрових електростанцій. Обладнання та принцип роботи сонячних електростанцій.

Тема 5. Рідина та газ.

Властивості рідин та газів. Закони, які описують їх стани та рух. Основні схеми використання енергії води.

Тема 6. Гідроенергетика.

Вступ до гідроенергетики. Історія розвитку гідроенергетики. Обладнання та принцип роботи гідравлічних електростанцій. Особливості споруд ГЕС та ГАЕС.

Тема 7. Альтернативні станції, які працюють на енергії води.

Обладнання та принцип роботи приливних електростанцій. Обладнання та принцип роботи геотермальних електростанцій.

Тема 8. Вплив енергетичних об'єктів на навколишнє середовище.

Основні заходи запобігання аварій на промислі. Аналіз впливу електростанцій на зміну навколишнього середовища.

Теми практичних занять

Практичних занять у курсі не передбачено.

Теми лабораторних робіт

Лабораторних занять у курсі не передбачено.

Самостійна робота

Індивідуальне завдання представлено у формі реферату на тему "Опис електростанції". Реферат можна замінити презентацією викладеного матеріалу.

Література та навчальні матеріали

1. Алексапольський Д.Я. Георгій Федорович Проскура. – Київ: Наукова думка, 1979. – 69 с.
2. Левицький Б.Ф., Лещій Н. Гідравліка. Загальний курс. – Львів: Світ, 1994.
3. Є. Сокол, М. Черкашенко, О. Потетенко, Є. Крупа. Гідроенергетика. Том 1. Гідрогазодинаміка. Харків. НТУ «ХП», 2020. 274 с.
4. Довідник з нафтогазової справи: довідкове видання / заг. ред.: В. С. Бойко, Р. М. Кондрат, Р. С. Яремійчук. – Львів : 1996. – 620 с.
5. Відновлювані джерела енергії/за заг. ред. С. О. Кудрі. – Київ: Інститут відновлюваної енергетики НАНУ, 2020. – 392 с.
6. Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії". С.О. Кудря, – К.: НТУУ "КПІ", 2012. – 492 с.
7. Мельникова О. В., Праховник А. В., Даг Арне Хойстад, Іншеков Є. М., Дешко В. І., Конеченков А. Є. Енергозбереження. Київ. – 2004. – 104с.
8. Червинський В.П., Мельник Н.В. Вступ до спеціальності. – Полтава, 2009. – 160 с.

9. <http://web.kpi.kharkov.ua/museum/>

10. <http://library.kpi.kharkov.ua/uk>

11. Атлас енергетичного потенціалу відновлюваних джерел енергії України / за ред. С.О. Кудрі. – Київ: Інститут відновлюваної енергетики НАН України, 2020. – 82 с. |

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Загальна оцінка за курс складається з наступних компонентів:

реферат/презентація - 35 балів,

залік (у вигляді тестового завдання) - 65 балів. |

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/> |

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Андрій РОГОВИЙ

Гарант ОП
Віктор ДРАНКОВСЬКИЙ